

Jóannes Eidesgaard, løgmaður, avmyndaður
í Tinganesi nýggjarsaftan

Nýggjársrøða løgmans

**Jóannes Eidesgaard helt nýggjarsaftan sína fjórðu
og seinastu nýggjársrøðu í hesum valskeiðinum.
Vit prenta røðuna**

“Gott kvøld øll somul.

Vit hava eitt av heimsins tryggastu samfeløgum.

Vit liva í tí friðarliga partinum av heiminum, men tað er ikki nóg mikið í sjálvum sær. Eitt røftfest fólkaræði, samhaldsfesti, ein sterkur samleiki og góð ættar- og vinarbond skapa samanhang millum ættarliðini og samanhang í samfelagnum. Úrslitið er eitt trygt stað hjá børnum at vaksa upp, har kriminaliteturin er lítil, fólkið álitisvekjandi og mentanin ein berandi megi. Hetta er grundarlagið undir tí góða samfelagnum.

Tað, sum hjá okkum er grundarlagið, er fyri onnur eitt mál. Kostnaðin av at røkka hesum máli, hoyrdu vit m.a. um í farnu viku, tá andstøðuleiðarin í Pakistan, Benazir Bhutto varð myrd.

Vælfærdarsamfelagið, vit hava í dag, er úrslit av einum miðvís-um arbeiði. Okkara vælfærd er í stöðugari menning, og halda vit kós, eru vit á veg til at fáa eitt vælfærdarsamfelag, ið telist millum heimsins bestu, og sum er høvuðsmálið í Visjón 2015

Sjálsvirðing og sjálvsálit eru alneyðug, skulu vit náa málinum. Men júst hetta prógva vit ferð eftir ferð, tá vit hava víst í verki, at vit trúgva á okkara evni og tora at taka við avbjóðingum.

Føroyskar fyrirkur hava víst, at tær klára seg á útlendskum marknaðum. Ungdómurin ger seg galdandi í heimselituni í fornum ítróttargreinum sum svimjing og rógving, og íborna sanggleiðin hjá føroyingum vellir fram millum sangarar og tónleikabólkar, sum skara framúr í millumtjóða kappingum.

Gløgga eyga gestsins hevur lagt okkara dýrabaru virði til merkis. Heimskenda tíðarritið National Geographic hevur kosið Føroyar mest serstaka ferðamál

millum heimsins oyggjar.

Nýggjar tíðir skapa nýggjar tørvir.

Vit kunnu staðfesta, at Føroyar eru vorðnar eitt opnari og tolsamari samfelag. Kjakið um javnstøðu millum kynini er mennandi, og tey nógvu átøkini, sum hava verið frammi í seinastuni, stimbra undir javnstøðu, ikki bara í politikki, men eisini í leiðslum og nevndum hjá tí almenna og tí privata. Eg frøist um, at útlit eru fyri, at fleiri kvinnur koma á ting.

Javnrettindi eiga at verða tillut-að øllum uttan mun til húðalit, livsáskoðan ella kynsligan samleika.

Tolsemi og fjølbroytni eru grundvøllurin undir nýskapan, og nýskapan er ein av fremstu fyrirtreytum fyri framburði.

Vit eru ávegis at fáa eitt samfelag, sum kann draga til sín kapital og skapandi arbeiðsmegi. Vit eru ávegis at skapa teir røttu karmarnar fyri tí góða samfelagnum.

Vit eru ávegis at røkka okkara Visjón 2015.

Føroyar standa á einum vega-móti. Vit hava tikið týðningarmikil stig fyri at gerast samrunnin partur av altjóða búskapinum. Nú ræður um at halda kósina.

Fjølbroytnið í vinnulívinum hevur økt um búskaparvøkstur. Bruttotjóðarúrtøkan, ið er meira enn tvífaldað síðani kreppuárin, er vaksin 25 prosent seinastu fyra árin. Partar av landsins vinnuligu ognum eru einskildar, og virði eru leysgivin. Vitanar- og tænastuvinnurnar eru í stórum vøkstri, og alt fleiri føroyskar fyrirkur eru nú virknar víða um heim.

Vit nærkast málinum at menna ein fjøltáttadan og váðaspjaddan búskap, ið betri kann standa seg móti afturgongd og sveiggjum í fiskaprisum á altjóða marknaðum. Alivinnan er komin væl fyri seg aftur og økir munandi um okkara útflutningsvirði.

Ferð er á búskapinum, og tað skapar framburð. Tað setur krøv til politikarar at finna røttu javnvágina og taka skilagóðar avgerðir, soleiðis at búskapurin ikki gerst ov heitur.

Hjá flestu familjum kennist tað tíverri ofta torført at náa allar uppgávur, og strongd kann skjótt gerast ein fólkasjúka. Ein av avbjóðingunum hjá samfelagnum er tí at geva fólki móguleika at skapa javnvág millum familjulív og arbeiðslív.

Hetta valskeiðið hevur verið merkt av friði á arbeiðsmarknaðinum, og fyri fyrst ferð eru sáttmálar gjørdir fyri longri tíðarskeið. Tí harmist eg um ósemjuna millum Fiskimannafelagið og Reiðarafelagið, sum er endað í verkfalli, og sum nú leggur høvuðsvinnuna lamna.

Føroyingar gera iløgur sum ongantið áður. Tey virði, sum vit áður høvdu standandi í figgjarstovnum, verða nú í størri mun nýtt til iløgur. Íløgumentanin kann skapa nýggjar inntøukukeldur og fjøltáttar okkara figgjarliga grundarstöði.

Í hesum ráki eru tað mong, sum tillaga seg og gagnnýta øktu vælfærdina, meðan onnur ikki vera við í hesum nýggja ráki. Tess meira er tað ábyrgdin hjá samfelagnum at taka sær av teimum, sum ikki fáa lut í ágóðanum. Vit mugu forða fyri, at eitt nýtt stættarbyti tekur seg upp.

Vit hava raðfest iløgur fyri at nútímansgera heilsuverkið og eldraðkið. Møguleikarnir fyri barnaansing eru betraðir munandi, og kommunurnar hava

framt eitt megnar arbeiði, so at tørvurin á barnaansing er um at vera nøktaður.

Vit hava í hesum samgonguskeiði megnað at skapt nógv og stór vælfærdarpolitisk framstig, sum sjáldan áður. Nógv hava vit nátt, og tað, vit ikki hava nátt, muga vit taka uppafur, tí onki verk eigur at fara til spillis.

Samfelagið skal ikki vera fyri tey útvaldu, men fyri øll.

Føroyar eru við at gerast eitt vitanarsamfelag, har týðningarmesta tilfeingið er eitt útbúgvioð fólk. Fortreytin er tí ein góður fólkskúli.

Vit mugu gera iløgur í skúlar, undirvísingartilfar og í at førleikamenna lærarar. Vit mugu hava ein fólkskúla, sum veruliga tekur støði í tí einstaka næminginum, tí børn eru ymisk og hava

ymiskar førleikar, evnir og áhuga. Vit mugu miða eftir fjølbroytni í fólkskúlanum, tí øll skulu hava móguleika at læra, mennast og gagnnýta síni evni. Tá hava vit ein fólkskúla, sum veruliga er fyri øll.

Ein almennur málpolitikkur eigur at verða settur í verk. Málið er týðandi partur av okkara samleika og fyrirtreytin fyri at læra fremmandamál – ein kunnleiki, sum er alneyðugur, skal ein fóta sær í altjóða samfelagnum.

Vit standa framman fyri stórum avbjóðingum viðvíkjandi gransking, tí vit eru ávegis at gerast partur av granskingarskipanini hjá ES. Slíkt altjóða samstarv opnar dyr og gevur góðar móguleikar at mennast.

Uttanríkispolitiskt hevur farna árið verið hendingaríkt á fleiri